

emcdda.europa.eu

SAMMENDRAG — UDVALGT TEMA:

Udviklingstendenser for intravenøst stofbrug i Europa

Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug

Må ikke offentliggøres før: kl. 24.00, den 24.06.2010

Indledning

Dette "Udvalgte tema" ser nærmere på den nuværende situation for intravenøst stofbrug i Europa. Rapporten tager generelt udgangspunkt i to spørgsmål: Hvad er omfanget af og de vigtigste tendenser for intravenøst stofbrug i Europa? Hvordan forsøger de europæiske lande at forebygge eller mindske denne form for stofbrug og de skadelige virkninger heraf?

Data fra en række forskellige kilder er blevet analyseret for at vurdere omfanget af og de vigtigste tendenser for intravenøst stofbrug i Europa. Ifølge de seneste data oplever de fleste europæiske lande en stabilisering eller et fald i det intravenøse stofbrug. Tiltag som f.eks. opioid substitutionsbehandling og nåle- og sprøjteprogrammer, der har til formål at mindske de skadelige konsekvenser af intravenøst stofbrug, når nu ud til mange af de personer, der har behov for dem.

Skøn over udbredelsen af intravenøst stofbrug

- Ifølge nationale skøn fra 14 lande spænder antallet af intravenøse stofbrugere fra under 1 til over 15 pr. tusind indbyggere i alderen fra 15-64 år, hvilket viser, at der er store forskelle i udbredelsen imellem landene.
- Det vægtede gennemsnit af skønnene over udbredelsen fra tolv EU-medlemsstater ligger på omkring 2,5 intravenøse stofbrugere pr. tusind indbyggere i alderen fra 15-64 år. Hvis dette tal ekstrapoleres til hele EU, svarer det til mellem trekvart million og én million aktive intravenøse stofmisbrugere.
- Fem lande har indsendt data til brug for vurderingen af tendenser i udviklingen af udbredelsen af intravenøst stofbrug mellem 2002 og 2007. Selv om der kan registreres et fald i tre af disse lande, var det kun i **Det Forenede Kongerige**, at ændringen var statistisk signifikant.

Stofbrugere i behandling

- 26 europæiske lande har indsendt data om stofbrugere, der blev indlagt på behandlingscentre i 2007. Disse data er ikke nødvendigvis repræsentative for misbrugere i behandling som helhed.
- En tredjedel (33 %) af alle stofbrugere, der er kommet i behandling i 2007, oplyste, at de normalt tog deres primære stof intravenøst. Andelen af misbrugere, der normalt tog deres primære stof intravenøst, varierer fra under 2 % i **Nederlandene** til 93 % i **Litauen**.
- Omkring en fjerdedel af de misbrugere, der er kommet i behandling, oplyser, at de tidligere tog deres stoffer intravenøst, men ikke gør det længere. Det betyder, at 60 % af de misbrugere, der er kommet i behandling, tager eller har taget deres stoffer intravenøst.
- Det intravenøse stofbrug i Europa er hovedsageligt knyttet til brug af opioider. I gennemsnit oplyser 45 % af de misbrugere, der er kommet i behandling for brug af opioider, at de bruger stoffer intravenøst. Blandt de misbrugere i behandling, der primært tager kokain, oplyser 8 %, at de normalt tager deres stoffer intravenøst. I lande, hvor amfetaminbrugere udgør den største gruppe af misbrugere i

DA — Må ikke offentliggøres før: kl. 24.00, den 24.06.2010

behandling, oplyser mellem 41 % og 83 % af de misbrugere, der primært tager amfetamin (**Finland, Sverige**), eller methamfetamin (**Den Tjekkiske Republik, Slovakiet**), at de normalt tager deres stoffer intravenøst.

- Hvad angår personer, der første gang kom i behandling for brug af opioider, kokain eller amfetaminer mellem 2002 og 2007, var andelen af misbrugere, der oplyste at bruge stoffer intravenøst, faldet i de fleste lande.
- Data om førstegangsbehandlingssøgende misbrugere mellem 2002 og 2007 viser et fald i antallet af intravenøse kokainbrugere og en tendens til stabilisering i antallet af intravenøse amfetaminbrugere.

Intravenøst stofbrug i fængsler

- Mellem 6 % og 38 % af de indsatte i fængslerne oplyser at have brugt stoffer intravenøst. Andelen varierer fra land til land. Mellem 1 % og 31 % af de fængselsindsatte oplyser at have taget stoffer intravenøst, mens de var i fængsel.

Data om smitsomme sygdomme

- Prøvetagning af intravenøse stofbrugere for smitsomme sygdomme viser, at der i visse lande er en høj andel af misbrugere, der har taget stoffer intravenøst i under to år, hvilket tyder på, at der er et højere intravenøst brug, samt at der i flere lande er en høj andel af intravenøse stofbrugere under 25 år.
- I EU's medlemsstater ligger antallet af nyligt diagnosticerede tilfælde af hiv-infektioner blandt intravenøse stofbrugere generelt på et stabilt eller lavt niveau eller er faldende.
- I EU's nabolande vidner en stigning i antallet af indberettede hiv-tilfælde på grund af intravenøst stofbrug om en høj smittespredning.

Udviklingen af narkotikarelaterede dødsfald i Europa

- Da intravenøst heroinbrug er skyld i mange dødsfald som følge af overdoser, er det muligt på grundlag af data om narkotikarelaterede dødsfald at drage slutninger om udbredelsen af og tendenserne for intravenøst stofbrug.
- Data for 2007 viser en stabil tendens i antallet af narkotikarelaterede dødsfald i fem ud af 18 EU-medlemsstater, mens der er en stigende tendens i 13 af disse lande.
- Aldersprofilerne for narkotikarelaterede dødsfald viser, at antallet af unge heroinbrugere er stabiliseret eller endog faldende i de fleste lande. I en række lande peger dataene imidlertid på en fortsat rekruttering af unge stofbrugere, navnlig intravenøse heroinbrugere.

Foranstaltninger til bekæmpelse af intravenøst stofbrug

- I de europæiske lande har indsatsen over for intravenøst stofbrug og dets konsekvenser fokuseret på behandling af misbrugere, især i form af opioid substitutionsbehandling, som er den mest effektive metode til at reducere intravenøst stofbrug.
- I 2007 var omkring 650 000 stofbrugere i EU i substitutionsbehandling, svarende til ca. 40 % af det skønnede samlede antal problematiske opioidmisbrugere. I forhold til 1995 var der i 2007 mere end tre gange så mange personer i substitutionsbehandling.
- Data fra ti lande viser store udsving i andelen af problematiske opioidmisbrugere, der har adgang til opioid substitutionsbehandling: fra 5 % i **Cypern** til over 50 % i **Tyskland**.

- Nåle- og sprøjtebytteprogrammer, der skal mindske risikoen for smitsomme sygdomme i forbindelse med deling af injektionsudstyr, findes i alle EU-medlemsstater, Kroatien og Norge, og er meget udbredte i de fleste lande.
- Mellem 2003 og 2007 steg det samlede antal udleverede sprøjter med 33 % i de 14 lande, der kunne fremsende oplysninger.
- Det skønnes, at særlige udleveringssteder for sprøjter – minus apoteker – årligt udleverer i gennemsnit 50 sprøjter om året pr. intravenøs stofbruger i EU.